82. LATVIJAS UNIVERSITĀTES STARPTAUTISKĀ ZINĀTNISKĀ KONFERENCE

ZĀLIENU NOZĪME PILSĒTU ZAĻAJĀ INFRASTRUKTŪRĀ – PAŠVALDĪBU APTAUJAS REZULTĀTI

Madara Krūzmane

LU Ģeogrāfijas un Zemes zinātņu fakultāte

Mērķis: noskaidrot Latvijas lielāko pilsētu pārvalžu ieinteresētību pilsētas zālienu ekoloģiskā stāvokļa uzlabošanā.

Uzdevumi:

- sagatavot Eiropas mēroga pētījuma aptauju Latvijas apstākļiem un aptaujāt 30 lielākās Latvijas pilsētas;
- raksturot pilsētas zālienu kā bioloģiskās daudzveidības saliņu vietu līdzšinējā pilsētas zaļās infrastruktūras plānošanā un apsaimniekošanā.

https://www.lsm.lv/raksts/dzive--stils/darzs-un-majas/perfekta-maurina-vieta-dabiska-plava--jauna-tendence-pagalmos-un-pilsetvide.a368880/

Materiāli un metodes

- Aptauja par ekoloģiski orientētu un bioloģiskajai daudzveidībai draudzīgu zaļās infrastruktūras plānošanu un apsaimniekošanu pilsētās.
- Daļa no Eiropas mēroga pētījuma (koordinators Valentīns Klauss, ETH Cīrihe, Šveice).
- Mērķauditorija: pašvaldību pārstāvji, kuru pārziņā ir pilsētas publisko zaļo teritoriju ierīkošana un uzturēšana (ainavu arhitekti, vides speciālisti, teritoriju plānotāji u.c.).
- Izmantots aptauju rīks QuestionPro; aptauja izplatīta, sūtot e-pastā.
- 30 pilsētas (līdz šim atbildes no 27)

Aizkraukle	Līvāni
Ādaži	Ludza
Baloži	Mārupe
Bauska	Ogre
Cēsis	Olaine
Daugavpils	Rēzekne
Dobele	Rīga
Gulbene	Saldus
Jelgava	Sigulda
Jēkabpils	Talsi
Jūrmala	Tukums
Kuldīga	Valmiera
Liepāja	Ventspils
Limbaži	

Rezultāti I

Vissvarīgākie mērķi:

b. Veicināt pilsētas pievilcību

a. Nodrošināt vizuāli pievilcīgas zaļās teritorijas

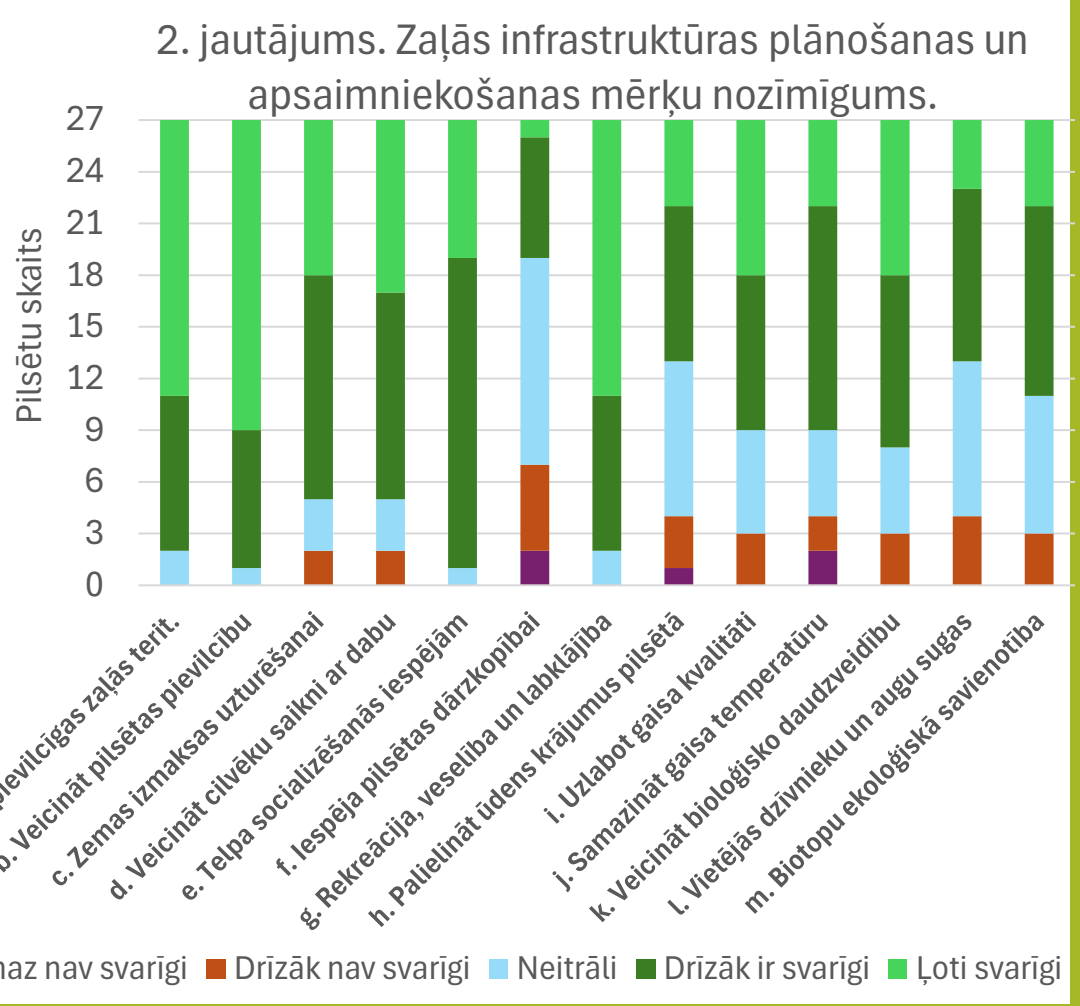
g. Veicināt pilsētas iedzīvotāju rekreācijas iespējas, veselības stāvokli un labklājību

Nesvarīgākie mērķi:

f. Radīt iespēju nodarboties ar pilsētas dārzkopību

h. Palielināt ūdens krājumus pilsētā

l. Veicināt vietējās savvaļas dzīvnieku un augu sugas

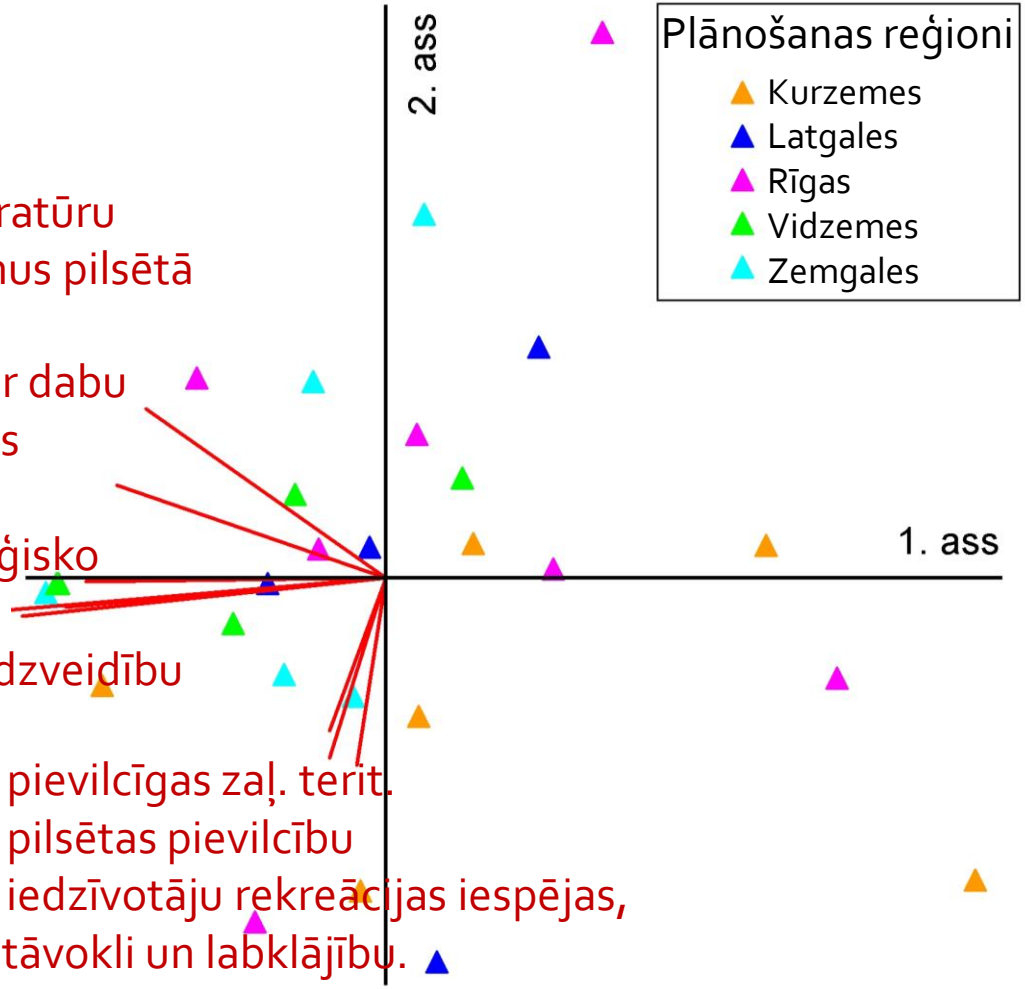
Rezultāti I

regulējošie un atbalsta pakalpojumi

- j. Samazināt gaisa temperatūru
- h. Palielināt ūdens krājumus pilsētā
- i. Uzlabot gaisa kvalitāti
- d. Veicināt cilvēku saikni ar dabu
- l. Veicināt vietējās savvaļas dzīvnieku un augu sugas
- m. Veicināt biotopu ekoloģisko savienotību
- k. Veicināt bioloģisko daudzveidību

kultūras pakalpojumi

- a. Nodroš. pievilcīgas zaļ. terit.
- b. Veicināt pilsētas pievilcību
- g. Veicināt iedzīvotāju rekreācijas iespējas, veselības stāvokli un labklājību.

Rezultāti II

Lielākie šķēršļi un grūtības:

a. Finanšu resursu trūkums

i. Nepieciešamība saglabāt sakoptu zaļo teritoriju izskatu

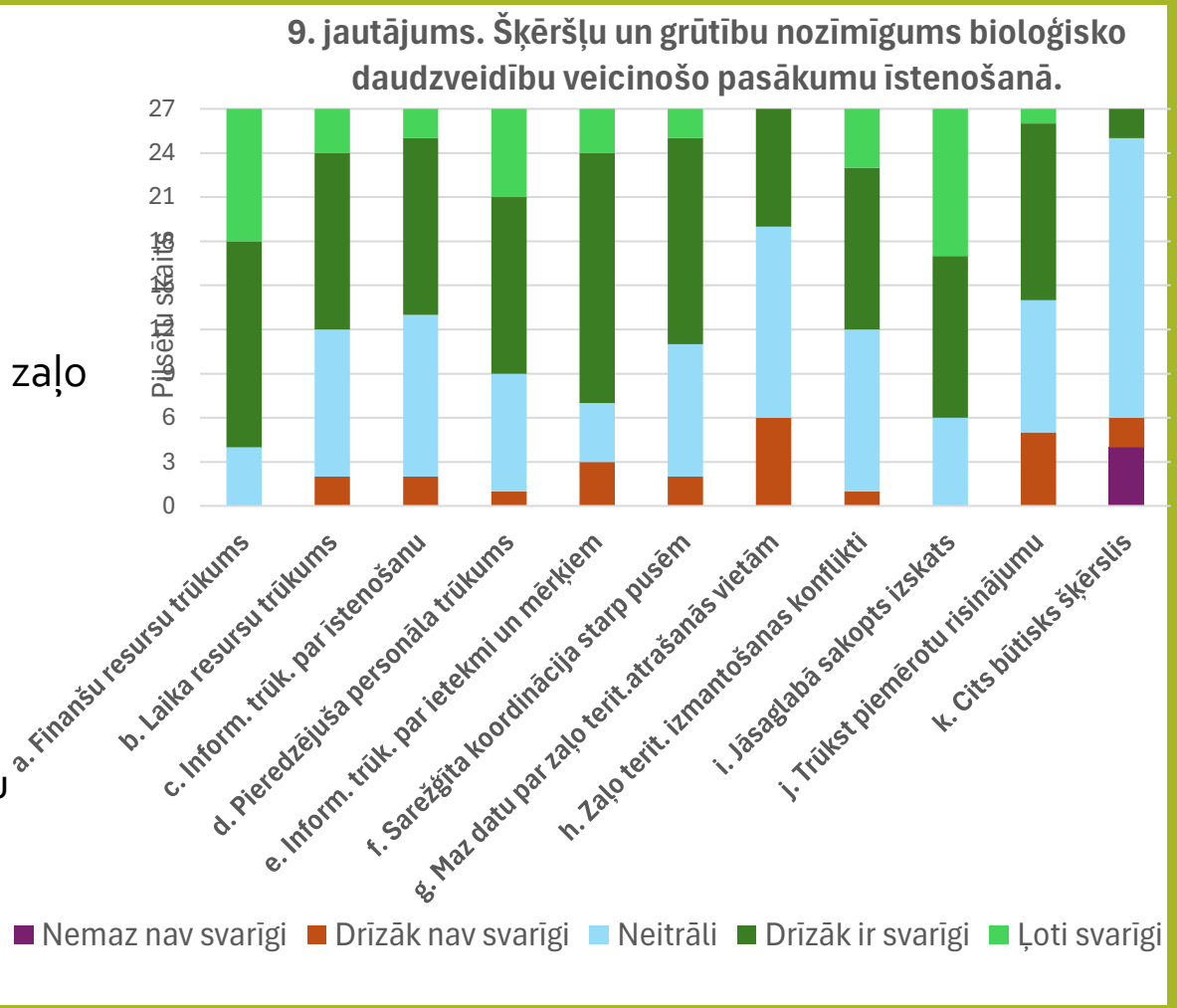
d. Pieredzējuša personāla trūkums

Mazākie šķēršļi un grūtības:

k. Cits būtisks šķērslis

g. Pārāk maz datu par zaļo teritoriju atrašanās vietām

j. Trūkst piemērotu risinājumu (nepieciešama papildus izpēte)

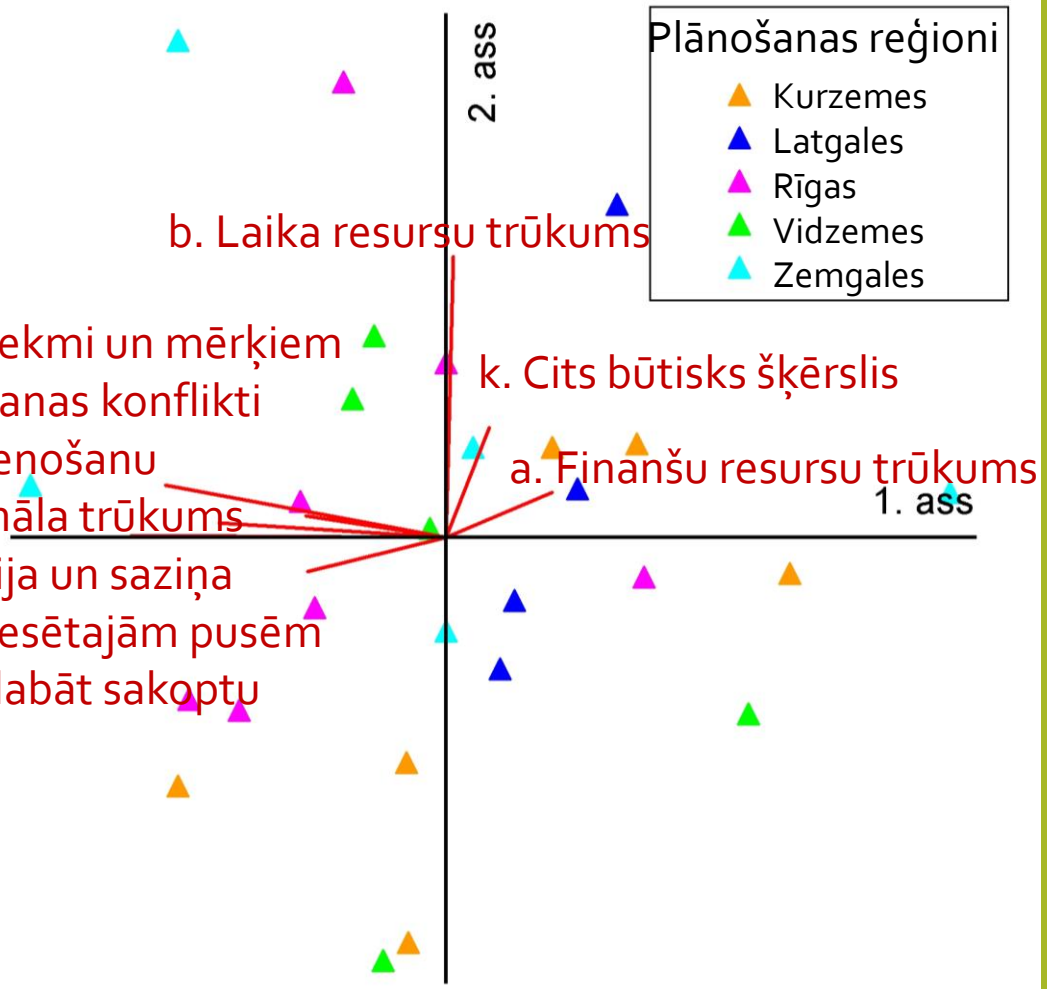

Rezultāti II

1) informācijas un pieredzes/ kompetences trūkums

2) sadarbība/ konflikti ar ieinteresētajām pusēm

e. Inform. trūk. par ietekmi un mērķiem
h. Zaļo terit. izmantošanas konflikti
c. Inform. trūk. par īstenošanu
d. Pieredzējuša personāla trūkums
f. Sarežģīta koordinācija un saziņa starp dažādām ieinteresētajām pusēm
i. Nepieciešamība saglabāt sakoptu zaļo teritoriju izskatu

Rezultāti III

Visbiežāk īstenotie pasākumi:

h. Vietējo savvaļas kokaugu, piemēram, augļu koku un krūmu stādīšana.

a. Apsaimniekošanas intensitātes samazināšana īsi pļautos zālienos.

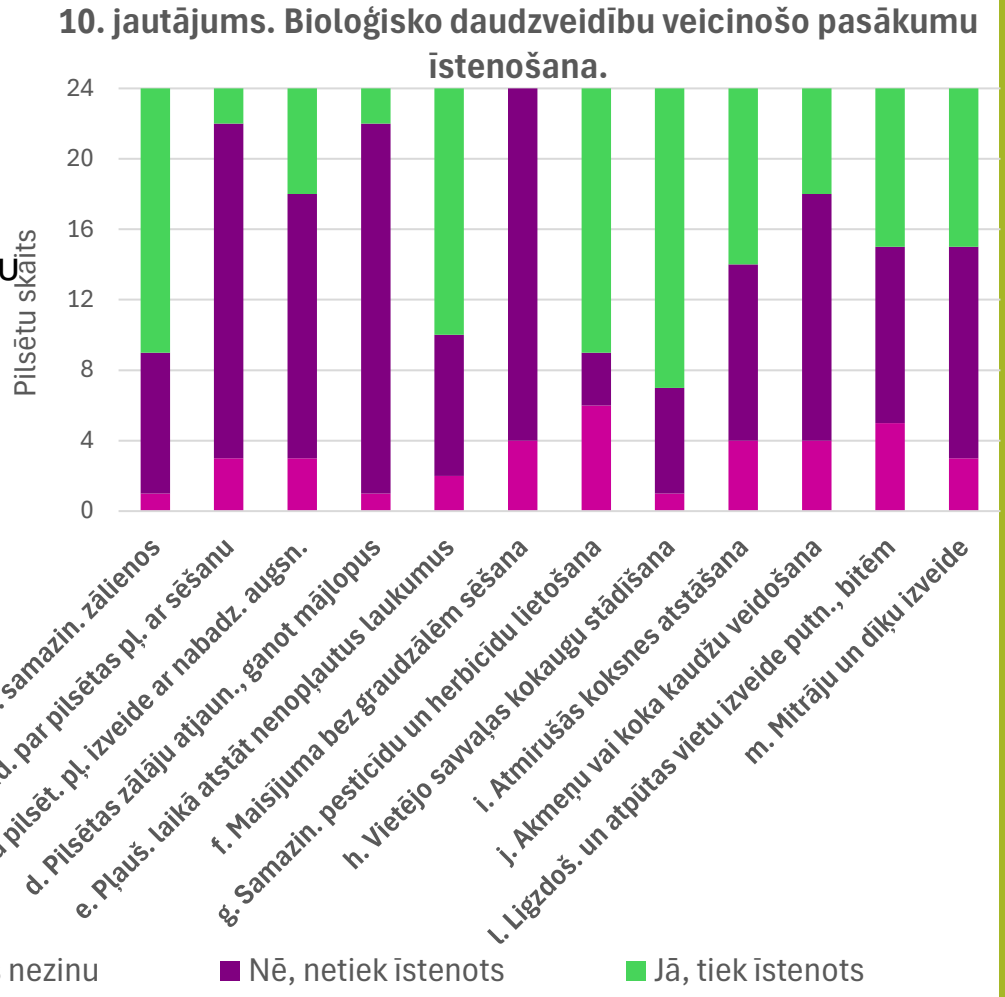
e. Pļavu pļaušanas laikā atstāt nenopļautus laukumus.

Visretāk īstenotie pasākumi:

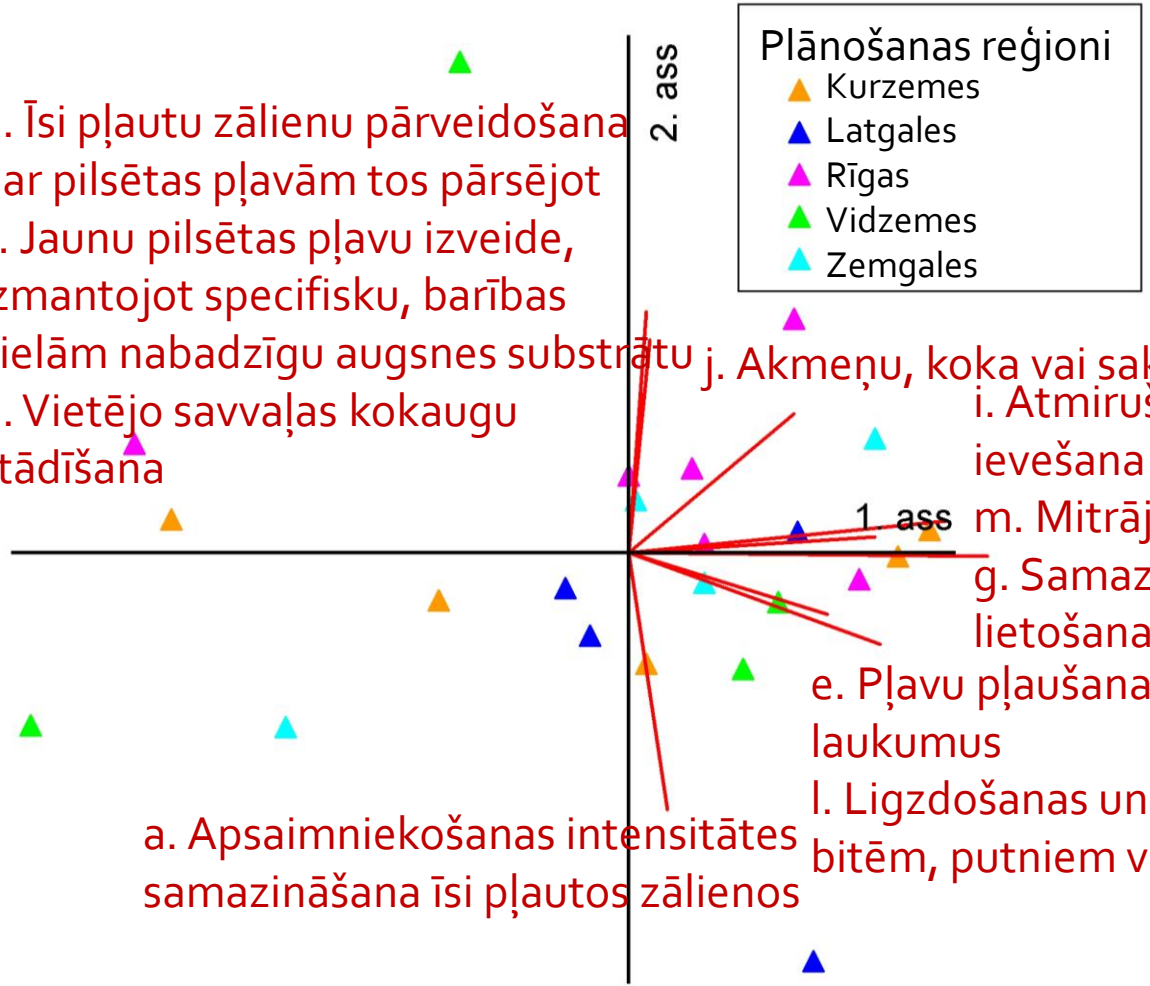
f. Augu sugu maisījuma bez graudzālēm sēšana/stādīšana, ko apsaimnieko, veicot pļaušanu.

b. Īsi pļautu zālienu pārveidošana par pilsētas pļavām tos pārsējot.

d. Pilsētas zālāju atjaunošana vai apsaimniekošana, ganot mājlopus.

Rezultāti III

b. Īsi pļautu zālienu pārveidošana par pilsētas pļavām tos pārsējot

c. Jaunu pilsētas pļavu izveide, izmantojot specifisku, barības vielām nabadzīgu augsnes substrātu

h. Vietējo savvaļas kokaugu stādīšana

j. Akmeņu, koka vai sakņu kaudžu veidošana

i. Atmirušās koksnes atstāšana vai ievešana

m. Mitrāju un dīķu izveide

g. Samazināta pesticīdu un herbicīdu lietošana

e. Pļavu pļaušanas laikā atstāt nenopļautus laukumus

l. Ligzdošanas un atpūtas vietu izveide savvaļas bitēm, putniem vai sikspārņiem

a. Apsaimniekošanas intensitātes samazināšana īsi pļautos zālienos

Secinājumi

- Zaļās infrastruktūras plānošanas un apsaimniekošanas mērķiem ir tendence koncentrēties uz regulējošajiem un atbalsta ekosistēmu pakalpojumiem vai kultūras pakalpojumiem.
- Šķēršļi un grūtības bioloģisko daudzveidību veicinošo pasākumu īstenošanā grupējas tādos, kur trūkst informācijas/kompetences un ir apgrūtināta sadarbība ar iesaistītajām pusēm.
- Bioloģisko daudzveidību veicinošie pasākumi visvairāk tiek veikti, izmantotjot metodes, kas neprasa daudz piepūli (apsaimniekošanas intensitātes samazināšana, nepļautu laukumu atstāšana).

https://grasslife.lv/darbi/plavu-atjaunosana/pilsetas-plavas/

PALDIES!